

Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών σε Βιωματικές Δράσεις για τον Σχολικό Εκφοβισμό στο Πλαίσιο των Δικαιωμάτων του Παιδιού: Πιλοτική Εφαρμογή με Τοπική Εστίαση και Προοπτικές Επέκτασης

Χαρίκλεια ΠΙΤΣΟΥ^a, Αθανασία ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΥ^b, Νικολέττα ΘΕΟΔΩΡΟΥ^c

^aΠανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα, xpitsou@upatras.gr

^b Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας, Ελλάδα, smpalom@upatras.gr

^cUNICEF, Ελλάδα, ntheodorou@unicef.org

Η προάσπιση και η προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού συνιστά βασική αρχή για τη δημιουργία ενός ασφαλούς, συμπεριληπτικού και δημοκρατικού σχολικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό, σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε πιλοτικά ένα πρόγραμμα βιωματικών δράσεων, με επίκεντρο την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού και τα δικαιώματα του παιδιού. Το πρόγραμμα στηρίζεται στις αρχές της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και ευθυγραμμίζεται με τον Ν. 5029/2023 («Ζούμε Αρμονικά Μαζί – Σπάμε τη Σιωπή»), που εισάγει θεσμικά μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας στα σχολεία. Η πρωτοβουλία υλοποιήθηκε από τη UNICEF, με επιστημονική και παιδαγωγική ανατροφοδότηση από τα Κέντρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού των Πανεπιστημίων Πατρών, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και με τη συνεργασία των Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας και Κεντρικής Μακεδονίας. Η συμβολή των πανεπιστημιακών ομάδων υπήρξε κομβική τόσο στην αναστοχαστική προσέγγιση και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού του προγράμματος όσο και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που το υλοποίησαν. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε μαθητές/τριες Ε' Δημοτικού και Β' Γυμνασίου, με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής, της ενσυναίσθησης, της επικοινωνίας και της συναισθηματικής ρύθμισης στο σχολικό περιβάλλον δίνοντας έμφαση στην ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών μέσα από βιωματικές δραστηριότητες. Πριν και κατά τη διάρκεια της πιλοτικής παρέμβασης του προγράμματος υπήρξε στενή συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέλη και κυρίως με τους εκπαιδευτικούς της τάξης που υλοποίησαν το παρόν πιλοτικό πρόγραμμα. Η συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζει το εν λόγω πρόγραμμα, τη μεθοδολογία, τα βασικά εργαλεία αναδεικνύοντας τις δυνατότητες επέκτασης και ενσωμάτωσης του προγράμματος στην επίσημη ελληνική εκπαιδευτική πολιτική.

Presentation language: English ☐ Greek ☒

Training Educators in Experiential Activities on School Bullying within the Framework of Children's Rights: A Pilot Implementation with Local Focus and Prospects for Expansion

Charikleia PITSOU^a, Athanasia BALOMENOU^b, Nikoletta THEODOROU^c

^aUniversity of Patras, Greece, xpitsou@upatras.gr

^bRegional Directorate of Primary & Secondary Education of Western Greece, Greece, smpalom@upatras.gr

^cUNICEF, Greece, ntheodorou@unicef.org

The protection and promotion of children's rights constitute a fundamental principle for establishing a safe, inclusive, and democratic school environment. In this context, a pilot program of experiential activities was designed and implemented, focusing on the prevention of school bullying and the reinforcement of children's rights. The program is grounded in the principles of the United Nations Convention on the Rights of the Child and is aligned with Greek Law 5029/2023 ("Living in Harmony – Breaking the Silence"), which introduces institutional measures for the prevention and response to school-based violence. This initiative was implemented by UNICEF, with scientific and pedagogical guidance provided by the Child Rights Centers of the University of Patras and the Aristotle University of Thessaloniki, in collaboration with the Regional Directorates of Education of Western Greece and Central Macedonia. The contribution of the academic teams was pivotal both in the reflective development of the educational material and in the training of teachers and evaluation of the intervention. The program was applied to students in the fifth grade of primary school and the second grade of lower secondary school, aiming to foster participation, empathy, communication, and emotional regulation within the school setting with an emphasis on the active participation of students through experiential activities. Prior to and throughout the pilot phase, close collaboration was established among all stakeholders, particularly with the classroom teachers who implemented the program. This paper presents the structure, methodology, and key tools of the program, highlighting its potential for expansion and integration into official education policy in Greece.

References

- Αρτινοπούλου, Β. (2010). *Η σχολική διαμεσολάβηση: Εκπαιδεύοντας τους μαθητές στη διαχείριση της βίας και του εκφοβισμού*. Νομική βιβλιοθήκη.
- Αρτινοπούλου, Β. (2001). *Βία στο σχολείο: Έρευνες και πολιτικές στην Ευρώπη*. Μεταίχμιο.
- Guerra, N., Williams, K., & Sadek, S. (2011). Understanding bullying and victimization during childhood and adolescence: A mixed methods study. *Child Development*, 82(1), 295-310, doi:10.1111/j.1467-8624.2010.01556.x
- Olweus, D. (1994). Annotation: Bullying at school: Basic facts and effects of a school based intervention program. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 35(7), 1.171-1.190, doi: [10.1111/j.1469-7610.1994.tb01229.x](https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.1994.tb01229.x)
- Olweus, D. (1994). Bullying at school: Long-term outcomes for the victims and an effective school-based intervention program. In L. R. Huesmann (Ed.), *Aggressive behavior: Current perspectives* (pp. 97–130). Plenum Press. https://doi.org/10.1007/978-1-4757-9116-7_5

Short CVs

Charikleia Pitsou, PhD, specializes in Human Rights Education. Her research interests encompass Human Rights, Child Rights, Active Citizenship, Applied Pedagogy, and Lifelong Learning. She is a member of the Special Teaching Staff in the Department of Educational Sciences and Social Work at the University of Patras and is also an Adjunct Lecturer at the Hellenic Open University. Her scholarly contributions include books, book chapters, and scientific articles published in Greek, English and French.

Athanasia Balomenou is a Mathematician. She holds a PhD in Mathematics from the University of Patras. She serves as the Regional Supervisor of Education Quality in Western Greece. Her research interests focus on the Quality of Educational Work, Leadership in Education, Professional Development of Teachers, as well as the pedagogical use of Artificial Intelligence and Information and Communication Technologies in education.

Nikoletta Theodorou, PhD is an educator and psychotherapist working at the Education Department of UNICEF Greece. Her work focuses on the design and implementation of programmes that support child well-being in the early years, as well as school-based initiatives that promote well-being throughout childhood. She is currently supporting the implementation of Greece's National Strategy against Childhood Obesity.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΠΙΤΣΟΥ_ CHARIKLEIA PITSOU